

P. Franc Cerar

Od partizana do zlatomašnika

DRUŽINA
Ljubljana 2005

Zbirka ČAS IN LJUDJE
Osemnajsta knjiga

P. Franc Cerar
OD PARTIZANA DO ZLATOMAŠNIKA

Lektorirala: Marija Bratina

Izdala in založila: Družina d.o.o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Oblikoval: Tone Seifert

Tisk: Schwarz d.o.o.

Ljubljana 2005

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-94

929 Cerar F.

CERAR, Franc, 1922-

Od partizana do zlatomašnika / Franc Cerar. - Ljubljana :
Družina, 2005. - (Zbirka Čas in ljudje ; knj. 18)

ISBN 961-222-569-9

220481792

Spremna beseda

Partizanstvo – kdaj je že to bilo? V prvi polovici dvajsetega stoletja. Sedaj smo na začetku enaindvajsetega.

In kaj je zlata maša? Obhajanje petdesetletnice mašništva. Če mi bo dano dočakati poletje 2005, bom zlatomašnik.

Kaj vse je bilo vmes? Kaj sem doživel, kaj od tega si zapomnil, o čem premišljeval in si ustvarjal sodbe? O tem pišem na straneh, ki jih imate pred sabo.

Nisem poklicni ne ljubiteljski zgodovinar. Izjemoma zapišem kakšen navedek, ne sklicujem se na nikogar. Nisem si delal zapiskov. Nisem sodeloval pri pomembnih dogodkih, srečeval sem se večinoma s preprostimi ljudmi.

Snov je razporejena v štiri dele.

V prvem so spomini na partizanstvo, razmišljanja o njem in o tem, kar je bilo in je z njim povezano.

V drugem je opisano delo v dveh župnijah v Mariboru.

Kot ljudski misijonar sem pridigal in spovedoval v mnogih župnijah po Sloveniji. Temu je posvečen tretji del.

Ostane še zadnji; v njem je nekaj paberkov, ki naravnost ne spadajo v nobenega od naštetih treh delov.

Pozdrav in dobre želje

Franc Cerar

Maribor, oktobra 2004

Prvi del

VOJNA IN REVOLUCIJA

Besedo vojna sem poznal od malega. Moj oče je pripovedoval, da ga je med vojno v Galiciji krogla zadela v kolk in je komaj ostal živ. Imel sem prijatelja, ki je bil brez očeta. »Padel je v vojni,« so rekli.

Vladimir Truhlar v Leksikonu duhovnosti piše o vojni sledeče: *»Vojna je oborožen in krvav spopad med organiziranimi človeškimi skupinami. Je 'mednarodna', kadar se med seboj bojujejo različne države; je 'državljska', kadar gre za boj med različnimi skupinami iste države; in je 'revolucionarna', kadar rabi prevratniške metode in tehnike revolucije.*

V vseh oblikah vojne je treba spoštovati človekovo življenje. Treba je spoštovati človekovo osebo (ki je nihče ne sme podvreči nečloveškemu ravnanju, izsiljevanju in mučenju); treba je spoštovati nedotakljivost civilnega prebivalstva. Dalje je prepovedano vsako dejanje, ki jasno krši etiko: umor, izdajstvo, laž. Končno: obramba je dopustna le toliko, kolikor jo res potrebuje preteče nasilje, nevarnost, napad.«

Z Vladimirovim besedilom se strinjam, zato ga tudi navajam. Je pa med nama neka razlika. On piše o vojni kot učejak, jaz pa kot tisti, ki sem jo doživel in v njej »sodeloval«. V tem, kar tu pišem, se ne ustavljam toliko ob spominih in dogodkih iz tistih časov (nekaj dogodkov na koncu bo), bolj navajam opazovanja, razmišljanja in presojanja o njih. Pri tem skušam biti objektivni, pravični in umirjeni. Bralec se z mano lahko strinja, lahko tudi ne. Pišem po pameti, kakršno imam, in po spominu, kolikor se morem nanj zanesti.

Kazalo

Prvi del: Vojna in revolucija	7
Druga svetovna vojna	8
Poboji in grobišča	11
Partizani in domobranci	13
Ali naj bi se pustili pobiti	14
Moja odločitev	16
Narodna sprava	19
Tri zgodbice	24
<i>Koline</i>	24
<i>Opasač</i>	25
<i>Puška</i>	27
Hej, brigade, hitite	29
Streljač	30
Povojni premisleki	37
Za sklep	39
Drugi del: Delo na župniji	41
Kaplan v Brezju	41
<i>Dogodek</i>	43
<i>Premislek</i>	44
<i>Pojasnilo</i>	47
Kaplan pri Sveti Magdalení	47
Magdalenska župnija	48
Krščevanje	49
Pogrebi	50
Mladina	51
Gorca	52
Obiski	53
Koncil	54
Nadzidava župnišča	55
Magdalenski župnik	56
Obnova cerkve	57
Duhovna oskrba župnije	63
Sedemstoletnica župnije	66
Redno župnijsko delo	71
Oznanjevanje	74

Nova gradnja na Magdalenskem trgu	76
Slovo od Sv. Magdalene	78
Tretji del: Ljudski misijonar	81
Določen za ljudskega misijonarja	81
Spored misijona	82
Posamezni stanovi	83
Splošni govori	84
<i>Prva nedelja</i>	84
<i>Ponedeljek</i>	85
<i>Torek</i>	87
<i>Sreda</i>	88
<i>Četrtek</i>	89
<i>Petek</i>	90
<i>Sobota</i>	92
<i>Druga nedelja</i>	93
Sprejem in slovo	94
Jezuiti	95
Stanovski govori	96
<i>Možje</i>	97
<i>Žene</i>	97
<i>Zakon</i>	98
<i>Družina</i>	100
<i>Fantje in dekleta</i>	102
<i>Šolarji</i>	102
<i>Predšolski</i>	103
<i>Bolniki in ostareli</i>	103
Primer	103
Koncil	106
Ljudsko petje	106
Spovedovanje	106
<i>Dolge spovedi</i>	109
<i>Posegi v duše</i>	110
Štiridesetletni razpon	112
Nekaj številke	114
Zgodbici	116
Misijonar	117

Četrty del: Poberite koščke	119
Uvod	119
Moja mama Američanka	120
Kako sem doživljal vojno	122
Nova maša	125
Društvo slovenskih duhovnikov	127
Papež Janez XXIII. in koncil	129
Tri pomembna leta	131
Jeziuiti pol stoletja v Mariboru	133
Mopedist	135
Partizan nekoliko drugače	137
Samostojna Slovenija	140
Vrta žena	142
<i>Melinci</i>	142
<i>Planina</i>	143
<i>Maribor</i>	144
Jančarjev roman	145
Evropska zveza	147
Janez Pavel II. 25 let papež	151
Nekaj je doživel	153
Romanje v Lurd	154
Cerkvica na samem	155
Turinski prt	156
Divji lovec	156
Novodobna duhovna gibanja	158
Medžugorje	159
Moj pogled	160
<i>na vprašanje o Bogu</i>	160
<i>na Kristusa</i>	160
<i>na zlo in trpljenje</i>	162
<i>na prihodnost</i>	163
<i>na vprašanje o Cerkvi</i>	165
Ali mi je (bilo) lepo biti duhovnik	167
Pridiga za zlato mašo	169
Slikovna priloga	173

Zbirka ČAS IN LJUDJE

1. Jožko Kragelj: MOJE CELICE
2. Maksimilijan Ocepek: »DNI PREMIŠLJA, KI SO BILI ...«
3. Karel Wolbang – Jožef Kočar: REKVIEM ZA ORGANISTA
4. Alojz Žagar: V KOVAČNICI ŽIVLJENJA
5. Zdravko Bahor: LETA PREIZKUŠENJ
6. Franček Smole: ZAUSTAVLJENI DAVID
- 6A. Melhior Golob: ZDRAVA PAMET, MOČNA VERA
7. Bogdan Kolar: V GOSPODA ZAUPAM
8. Marko Kremžar: MED SMRTJO IN ŽIVLJENJEM
9. Zdenko Lovše: NE JAZ, AMPAK BOG
10. Anton Strle – Tine Pleško: OSMOŠOLEC IZ VODAL
11. Ivan Lavrih: V PRIMEŽU REVOLUCIJE
12. Pierre Blet, D. J.: PIJ XII. IN DRUGA SVETOVNA VOJNA
13. Ivan Merlak: ZA CERKEV IN NAROD
14. Marko Kremžar: LETO BREZ SONCA
15. Stanko Kapš: V IMENU LJUDSTVA
16. Franc Hrastelj: NJEGOVA POT
17. Janez Zdešar: SPOMINI NA TEŽKE DNI
18. Franc Cerar: OD PARTIZANA DO ZLATOMAŠNIKA